

Het conceptvoorstel voor de Wet modernisering personenvennootschappen geeft mij aanleiding tot het maken van twee opmerkingen. De eerste ziet op de naar mening te beperkte omschrijving van activiteiten die toegang geven tot de rechtsvorm van 'vennootschap'. De tweede opmerking ziet op de kenbaarheid van de hoedanigheid van een commanditaire vennoot.

1 Te beperkte omschrijving van de activiteiten die toegang geven tot de 'vennootschap'

Volgens het voorliggende voorstel is de vennootschap 'de overeenkomst tot samenwerking tot de uitoefening van een bedrijf of beroep (...)'.
De concept memorie van toelichting geeft daarbij als voorbeelden:

1. Twee artsen die in een vennootschap ondersteunende activiteiten onderbrengen (secretariële ondersteuning inhuren via een uitzendbureau, en het gezamenlijk inkopen van een licentie voor het voeren van de administratie). De artsen voeren verder ieder zelfstandig hun praktijk (op eigen naam en voor eigen risico) (blz. 12 concept MvT);
2. Drie timmermannen die een timmerbedrijf in een vennootschap onderbrengen (blz. 12-13 concept MvT);
3. Twee personen die een maaltijdbezorgservice in een commanditaire vennootschap onderbrengen (blz. 13 concept MvT).

'Valt een tussen partijen gegeven omschrijving buiten de begripsomschrijving van vennootschap, dan is de onderhavige titel niet van toepassing', aldus de concept MvT (blz. 18).

Ten aanzien van de termen 'beroep' of 'bedrijf' wordt in de concept MvT (blz. 20) opgemerkt dat deze ruim mogen worden opgevat. Ook het houden van aandelen of het beheren van een (andere) vennootschap kunnen hieronder vallen, aldus de concept-MvT.

De concepttekst van artikel 800, alsmede de gegeven toelichting lijken het bestaan van een vennootschap als bedoeld in artikel 800 alleen te erkennen wanneer er een directe link is met een bedrijf of beroep. Die link kan erin bestaan dat in de vennootschap een activiteit is ondergebracht die ondersteunend is aan het bedrijf of beroep van de vennoten, of wanneer de vennootschap het bedrijf of beroep zelf uitoefent, of wanneer de vennootschap zelf als vennoot of aandeelhouder participeert in een andere vennootschap (welke andere vennootschap -zo lees interpreteer ik de toelichting - zelf weer een directe link met een bedrijf of beroep heeft). Ik lees in de tekst van artikel 800 en de daarbij gegeven toelichting niet dat de rechtsvorm 'vennootschap' openstaat voor het gezamenlijk beleggen van vermogen, althans niet wanneer daarbij géén link bestaat met een bedrijf of beroep.

Dat is naar mijn oordeel een gemis in het voorliggende concept-wetsvoorstel: De vennootschap als rechtspersoon ex artikel 803, eerste lid, dient ook open te staan voor een samenwerkingsverband waarin louter beleggingen zijn ondergebracht. Het gaat mij dus om de vennootschap als zelfstandige eigenaar-belegger van vermogen, zonder dat die goederen die door de vennootschap worden gehouden op enige wijze dienstbaar zijn aan een door de vennoten direct of indirecte gedreven onderneming.

Het openstellen van de 'vennootschap' ex artikel 800 doet recht aan de maatschappelijke betekenis van de beleggingsmaatschap en de beleggings-CV. Dit spreekt met name bij beleggingen ten aanzien waarvan het economisch verstandig of efficiënt is dat het samenwerkingsverband zelf, als 'vennootschap', de eigendom van de beleggingen houdt (denk aan vastgoed maatschappen of scheeps-CV's, maar ook beleggingsfondsen die investeren in effecten).

Ik wijs daarnaast op de mogelijke onduidelijkheid c.q. onzekerheid die ontstaat bij de verkrijging van eigendom van goederen. De veronderstelde vennootschap aan wie deze goederen zijn geleverd, blijkt die goederen toch niet te houden indien ze - zo wordt achteraf geconstateerd - toch niet (nooit) aan de voorwaarden van artikel 800 blijkt te hebben voldaan en dus als rechtspersoon niet bestaat.

Of bestaat de vennootschap in zo'n situatie toch, maar zal ze gedurende de gehele tijd van haar bestaan worden geconfronteerd met de dreigende toepassing van artikel 815? Een belanghebbende of het openbaar ministerie zou aldus de rechter kunnen verzoeken de vennootschap te ontbinden, welke ontbinding de vennoten alleen kunnen voorkomen door de vennootschap 'aan de omschrijving te laten voldoen', met andere woorden alsnog een voldoende sterke link met een beroep of bedrijf tot stand te brengen. Het alsnog tot stand brengen van een bedrijf of beroep is in de regel nu juist niet de bedoeling van de vennoten, en heeft in de regel ook fiscale gevolgen.

Een tweede onduidelijkheid die - wanneer de beleggingsmaatschap niet tot de definitie van het begrip 'vennootschap' ex artikel 800 wordt toegelaten - aan de orde kan komen is de vraag naar de 'grens' van de vennootschap. Kan een vennootschap die wel een voldoende link met een onderneming heeft een bij wijze van spreken oneindige hoeveelheid beleggingen houden, zonder dat ten aanzien van die beleggingen (effecten zoals aandelen, (staats)obligaties, opties en andere financiële instrumenten, maar ook beleggingsvastgoed) een link met een beroep of bedrijf bestaat?

Naar mijn oordeel dient - als zich dit al voordoet - deze vraag aan de orde te komen daar waar het houden van een goed niet meer gericht is op het halen van voordeel voor de vennoten.

2 Onduidelijkheid omtrent de persoon van de commanditaire vennoot

Een tweede vraag die ik aan de orde wil stellen is de kenbaarheid van een commanditair vennoot in zijn hoedanigheid van commanditair vennoot. Hoe kan een derde vaststellen of een vennoot een commanditair vennoot is of een gewone vennoot? En hoe kan commanditair vennoot A van vennootschap X zich jegens een schuldeiser van X verweren tegen de stelling dat hij geen commandite is, maar een gewone vennoot? Een andere vraag is hoe commanditair vennoot B van vennootschap Y zich kan verweren tegen de stelling dat Y met B een (niet-ingeschreven) vennootschap Z is aangegaan, als gevolg waarvan B ex artikel 809, vijfde lid hoofdelijk aansprakelijk is.

Ik merk hierbij op dat de concept-wetstekst niet erin voorziet dat een commanditaire vennootschap zich in het maatschappelijk verkeer als zodanig presenteert (zij het dat de toelichting op blz 74 opmerkt dat alleen een ingeschreven commanditaire vennootschap mogelijk is). Inschrijving als commanditaire vennootschap schrijft de concept-wetstekst echter niet voor.

Het is te overwegen de vennootschap de verplichting op te leggen om bij het handelsregister opgaaf te doen van haar gewone (hoofdelijk aansprakelijke) vennoten, én van de eventuele aan een of meerdere commanditaire vennoten verleende volmachten. Dit laatste beschermt de commandite tegen de hiervoor aangevoerde schuldeiser van vennootschap B, wanneer die stelt dat B en Y samen vennoot zijn van de niet-ingeschreven vennootschap Z.